

اساطیر ایران

جان هیلز

اسماعیل قهرمانی پور

www.ketab.ir

سرشناسه	: هینلز، جان راسل، ۱۹۴۱ م.
عنوان و نام پدیدآور	: اساطیر ایران/نویسنده جان هینلز؛ مترجم اسماعیل قهرمانی پور.
مشخصات نشر	: تهران: سمیر، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۰-۰۳۹-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیا	
یادداشت	: عنوان اصلی: Persian Mythology
یادداشت	: کتاب حاضر نخستین بار در سال ۱۳۶۸ تحت عنوان «شناخت اساطیر ایران» با ترجمه زاله آموزگار، احمد تفضلی توسط نشر چشمه و سپس در سال‌های مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
عنوان دیگر	: شناخت اساطیر ایران
موضوع	: اساطیر ایرانی
موضوع	: زردشتی
شناسه افزوده	: قهرمانی پور، اسماعیل، ۱۳۲۸ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ۹ش۹ /هـ/ ۲۲۷۰ BL
رده بندی دیویی	: ۲۰۰/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۷۵۶۹۸

www.ketab.ir

ناشر: سمیر

عنوان: اساطیر ایران

نویسنده: جان هینلز

مترجم: اسماعیل قهرمانی پور

چاپ اول: ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ: هنگام

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۰-۰۳۹-۹

تهران، خیابان اردیبهشت، کوچه وحید، پلاک ۱، واحد ۴

تلفن: ۶۶۴۱۳۷۲۶ - ۶۶۹۶۰۶۰۳

www.samirpublication.ir

تومان ۲۳۵۰۰۰

فهرست مطالب

۵	مقدمه مترجم
۷	اشاره
۹	مقدمه
۱۳	نقاط برجسته تاریخ ایران
۲۸	منابع اساطیر
۳۴	ماهیت اسطوره
۳۷	اسطوره ایران باستان
۳۷	تصویر کاینات
۴۲	خدایان عهد باستان
۴۳	باد وایو «خدای باد و طوفان»
۴۵	تیشتر یا دیو خشکسالی
۴۸	آناهیتا، قویترین منزّه کننده آبها از پلیدیها
۵۱	ورت راقنا یا پیروزی
۵۳	راییت وین، خدای گرمای ظهر روز
۵۵	خدایان دارای آئین دینی
۶۰	هائوما، گیاه و خدا
۶۲	نتیجه گیری
۶۵	پهلوانان اسطوره‌ای
۶۵	ییمّا «جمشیدشاه»
۶۸	هوشنگ و تهمورث
۷۰	ترینا، تربتائونا، فریدون
۷۲	کرساسپا «کرساسب»
۷۴	خلاصه‌ای از اسطوره‌ی باستان
۷۷	اسطوره‌ی زرتشتیان
۷۷	نبرد بین خدایان با دیوها
۸۲	نیروه‌های نیک
۸۲	اهورامزدا، خدای عاقل

مقدمه مترجم

به طوری که همه مستحضرید زرتشتی گری اولین دین یکتاپرستی و معتقد به خدای خالق عالم به نلم‌های اهورامزدا، اورمزد، یزدان و... در دنیا می‌باشد که قبل از هجوم اعراب به مدت چندین هزاره به صورت گسترده، نه تنها در ایران، بلکه در اکثر کشورهای آسیای میانه و آسیای صغیر نیز بعد از سپری شدن چند هزاره به صورت محدوده در ایران، هندوستان و اقصی نقاط عالم پیرو دارد. متأسفانه ما ایرانیان امروزی به دلیل فقدان مورخین و شرایط به وجود آمده، از این آئین آبا و اجدادی خودمان، غیر از شنیدن نام، اطلاع دیگری نداریم.

این مترجم ناتوان ضمن برگردان این کتاب به واقعیات آن از دید یک دانشمند مسیحی غربی واقف شدم و مطالب آن را به فارسی امروزی برگرداندم که اگر اسامی اشخاص یا اماکن یا چیزهای دیگر با اصل صحیح و رایج آنها متفاوت باشد، از محضر هموطنان زرتشتی‌ام پوزش می‌طلبم و آن را به حساب ناآگاهی بنده منظور فرمایند. اما برداشتی که نصییم گردید، این است که پیام‌آوران در آن عهد و دوران که مردم از دانش و آگاهی‌های امروزی بی‌بهره بودند «حتی امروزه در این قرن ۲۱ و عصر فضا و ارتباطات کامپیوتر خیلی از مردم از این قبیل موضوعات بی‌اطلاع هستند» از میکروب، عفونت، رعایت بهداشت و... بی‌اطلاع بودند، در نتیجه اگر از آنها برای مردم صحبت

می‌کردند مردم به دلیل ناآگاهی و کمبود دانش، آنها را به سحر و جادو و خرافات تعبیر نموده و نمی‌پذیرفتند، لذا رعایت بهداشت [را توصیه کرده] و از سرایت امراض از مریض یا فرد متوفی به افراد سالم جلوگیری می‌کردند. همین طور معلوم گردید که ایرانیان آن عهد از دایره و نحوه‌ی محاسبه پیرامون آن از طریق به کار بردن عدد پی « $3/14$ » اطلاع داشتند، لذا اولین قومی بودند که دایره را به 360 درجه تقسیم نموده و از وجود خط نصف‌النهار مطلع بودند و 180 درجه را متعلق به روز و 180 درجه را متعلق به شب می‌دانستند، همان طوری که در متن آمده است که آفتاب از 180 روزنه «درجه» در شرق طلوع می‌کند و در 180 روزنه در غرب غروب می‌کند. همینطور صفات و رفتارهای خوب و ایده‌آل اجتماعی و عالی‌ترین رژیم غذایی که روحی باشد «حتی گیاه را که موجود زنده است، نخورد» و نوشیدن آب باشد برای آینده پیش بینی کرده‌اند «مثلاً غذا به شکل یک کوزه شیمیایی حاوی تمامی نیازهای بدن به صورت گوناگون برای انسان‌های مختلف یا نیازهای جسمانی مختلف» و به صورت جامع پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک را برعکس آنها را به او تقبیح نموده‌اند. صفات خوب را به اهورامزدا و صفات بد را به آنگره مینو یا همان اهریمن نسبت داده‌اند که در جای جای کتاب مشخص است. به این طریق فرهنگ و تمدن والایی را از طریق دین اشاعه می‌داده‌اند.

البته مسلم است که با در نظر گرفتن سطح علم و دانایی‌های مردم و مقتضیات هر دوره و زمانه ایجاب می‌کند تا بعضی امورات زندگی از جمله فرایض دینی را مطابق با سطح علم و دانش آن زمانه به مورد اجرا گذاشت تا مقبول جامعه افتد. لذا به عقیده این حقیر بهتر است بعضی از سنن آیین نیز مطابق با واقعیات هر عصر از جمله حالا تطبیق داده شود تا عجیب و غریب و خرافه جلوه نکنند.